

AKADEMIK MILAN MACELJSKI
(Zagreb, 27.12.1925., Zagreb, 24.06.2007.)



Možda Bog želi da sretnemo nekoliko pogrešnih ljudi prije nego sretnemo onu pravu osobu, tako da kad je napokon sretnemo moramo biti zahvalni na tom daru. Svi oni koji su sreli, upoznali ili bili dijelom života profesora Milana Maceljskog sretni su ljudi, jer im je Bog podario tako rijedak dar da su mogli dio svog života provesti uz takvog velikana, čovjeka neizmjerne i neiscrpane snage, vizionara, vođu, legendu zaštite bilja.

Akademik Milan Maceljski rođen je u Zagrebu 27. prosinca 1925. godine. U Zagrebu je završio osnovno i srednje obrazovanje. 1945. godine upisuje Poljoprivredni fakultet u Zagrebu, na kojem diplomira 1950. g. Nakon diplomiranja po kazni odlazi u Slavonsku Orahovicu i radi kao agronom u Fondu za mehanizaciju i izgradnju zadružne poljoprivrede. Već se tada počinje zanimati za znanstveni rad pa 1952. g dolazi ponovno u Zagreb i na Poljoprivrednom fakultetu upisuje specijalizaciju iz Zaštite bilja. Od tada pa sve do kraja života radi i djeluje u Zagrebu za kojeg je bio vezan svim srcem. Po završetku specijalizacije od 1953. do 1956. g. radio je u Fitosanitetskoj stanici, a potom do 1961. g. kao samostalni referent i stručni suradnik zaštite bilja u Republičkom zadružnom ratarsko-sjemenarskom poslovnom savezu.

Interes za zaštitu bilja ubrzo ga povezuje s profesorom Željkom Kovačevićem, koji je odmah uočio njegove izvanredne sposobnosti, marljivost i gorljivost za radom, njegov istraživački duh i sklonosti ka znanstvenom i nastavnom radu. Ubrzo potom mladog inženjera Maceljskog dovodi na Fakultet na kojem se od 1961. g. zapošljava prvo kao honorarni, a nekoliko mjeseci iza toga i kao redoviti asistent iz Poljoprivredne entomologije. Uz profesora Kovačevića izgrađuje stručnu, znanstvenu i nastavnu karijeru, te postaje njegovim nasljednikom. Profesor Maceljski bio je čovjek iznimne inteligencije, snage, moći, upornosti i volje. Sve što je zacrtao učinio je, sve što je otpočeo i završio je.

Godine 1963. obranio je doktorsku disertaciju naslova „Blitvina pipa (*Lixus junci*Boh.) novi opasni štetnik sjemenske šećerne repe u obalnom području“.

Godinu iza obrane disertacije izabran je u zvanje docenta, 1969. u zvanje izvanrednog profesora, a 1974. u redovitog profesora u koje je zvanje reizabran 1985. g. 2000. godine izabran je u počasno zvanje professor emeritus. Umirovljen je po osobnoj želji 31. prosinca 1993. godine.

Nastavna djelatnost profesora Maceljskog vezana je uz entomologiju, fitofarmaciju i aplikaciju pesticida. Vodio je mnoge kolegije na dodiplomskom i poslijediplomskom studiju (Entomologija s fitofarmacijom, Fitofarmacija s zaštitom okoliša, Zaštita bilja, Specijalna entomologija, Aplikacija pesticida, Zoocidi, Fitofarmacija – toksikologija i ekotoksikologija, Štetnici povlarskih kultura idr). Predavao je brojne kolegije na Sveučilišnom studiju «Toksikologija», na Šumarskom i Veterinarskom fakultetu u Zagrebu, na Poljoprivrednom fakultetu u Osijeku, te na Visokom gospodarskom učilištu u Križevcima. Bio je odličan predavač o čemu su svjedočile uvijek pune dvorane studenata. Na fakultetu je bio član ili voditelj svih fakultetskih tijela, a od 1985. do 1987. bio je dekan fakulteta.

Od 1973. do 1976. g. bio je predsjednik Biotehničkog OOUR-a Poljoprivrednog fakulteta. Od 1978. do 1985. direktor OOUR-a Institut za zaštitu bilja Fakulteta poljoprivrednih znanosti, a od 1986. pa sve do umirovljenja predstojnik Zavoda za poljoprivrednu zoologiju, fakulteta.

Bio je voditelj dodiplomskog studija Zaštita bilja i dugi niz godina poslijediplomskog studija Zaštita bilja. Odgojio je nebrojene generacije diplomanata, poslijediplomanata i doktoranata. Vodio je više desetaka diplomskih radova. Pod njegovim je vodstvom magistriralo 30 i doktoriralo 16 znanstvenika.

Nije lako naći znanstvenika i nastavnika kojeg krasi toliko ispisanih stranica sveučilišnih udžbenika i knjiga. Pisana riječ ostaje, a iza znanstvenika Maceljskog ostali su milijuni ispisanih riječi u 35 knjiga i sveučilišnih udžbenika, 2 monografije, 23 popularne stručne brošure i 680 stručnih radova. Objavio je i prezentirao 86 znanstvenih radova na međunarodnim i domaćim skupovima na njemačkom, engleskom, francuskom i talijanskom jeziku.

Vodio je 6 međunarodnih i više od dvadeset domaćih znanstvenih projekata. Predsjedavao je brojnim međunarodnim i domaćim znanstvenim i stručnim skupovima.

Dugi niz godina bio je glavni i odgovorni urednik časopisa Entomologia Croatica i 50 godina glavni i odgovorni urednik Glasnika a potom Glasila biljne zaštite.

Bio je dugogodišnji predsjednik Društva i Sekcije za zaštitu bilja, Hrvatskog entomološkog društva, doživotni počasni predsjednik Hrvatskog društva biljne zaštite, predsjednik Komisije za zaštitu bilja Ministarstva poljoprivrede i šumarstva i Povjerenstva za nadzor nad istraživanjima sjemena transgenih biljaka, MPŠ-a.

Jedan je od autora „Strategije razvoja hrvatske poljoprivrede“, a bio je i član Nacionalnog odbora za pripremu sastanka na vrhu o prehrani u svijetu i suautor nacionalnog izvješća Republike Hrvatske „Hrvatska poljoprivreda na raskrižju“.

1992. g. izabran je za redovitog člana Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti (razred prirodnih znanosti), 1999. g. za predsjednika Znanstvenog vijeća za poljoprivredu i šumarstvo HAZU i iste godine za dopisnog člana Slovenske akademije znanosti in umetnosti. Bio je dopisni član talijanske akademije „Academia dei Geogofili“.

Za svoj predani rad primio je brojne nagrade uz ostalo i Državnu nagradu za popularizaciju i promidžbu znanosti 1998. g. i nagradu za Životno djelo 2000.g. Sve nabrojeno mali je dio životnog opusa akademika, profesora emeritusa Milana Maceljskog i nije sve što je on učinio. Trebale bi nebrojene stranice bijelog papira kada bi željeli napisati sve vezano na život i rad profesora Maceljskog i još ne bismo bili sigurni da nešto nismo zaboravili ili previdjeli.

Bio je neprijatelj pogrešaka, teško opraštao znanstvene neispravnosti, rijetko je dijelio pohvale. Tim više su one dobivale na vrijednosti i značaju. Ali svaka njegova pohvala ili priznanje svjedočili su o istinskim stručnim i znanstvenim vrijednostima i onima koji su ih dobivali i zavrijedili značili sigurnost i podstrek za daljnji rad.

Otišao je tiho, nenadano, odnoseći sa sobom mnoge neizrečene riječi i neizgovorene misli. No sigurno je da će živjeti vječno, u svojim nasljednicima, u svojim štovateljima, u svojim pisanim riječima i djelima.

Neka mu je laki kamen koji ga pokriva i nebo koje ga čuva.

Prof. dr. sc. Jasminka Igrc Barčić

